

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Jana Ducháčka a soudců JUDr. Ivy Trávníčkové, Ph.D., a Mgr. Jiřího Kopeckého ve věci

žalobkyně: **Stavební spořitelna České spořitelny, a.s., IČO 60197609**
sídlem Vinohradská 180/1632, Praha 3
zastoupená advokátem Mgr. Markem Lošanem
sídlem Na Florenci 2116/15, Praha

proti
žalovanému: ■■■. ■■■■■■■■■■, narozený dne ■■■■■■■■■■
bytem ■■■■■■■■■■, ■■■■■■■■■■
zastoupený advokátem Mgr. Jiřím Šůrou
sídlem Štěpánkova 84 Chrudim

o zaplacení částky 149 698,40 Kč s příslušenstvím,
k odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Chrudimi ze dne 29. 11. 2023,
č. j. 11 C 6/2016-164,

takto:

- I. Rozsudek okresního soudu se v napadených výrocích pod body I a II **potvrzuje**.
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobkyni k rukám jejího advokáta náklady odvolacího řízení ve výši 17 618 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje ■■■■■■■■■■.

Odůvodnění:

1. Shora uvedeným rozsudkem soud prvního stupně vyhověl žalobnímu požadavku žalobkyně a zavázal žalovaného k povinnosti zaplatit žalobkyni částku 149 698,40 Kč s úroky z částky 145 473,70 Kč ve výši 4,75 % ročně za dobu od 1. 4. 2015 do zaplacení, a dále s úrokem z prodlení z částky 145 473,70 Kč ve výši 8,05 % ročně za dobu od 1. 4. 2015 do zaplacení, to vše do tří dnů od nabytí právní moci uvedeného rozsudku (výrok I), žalovanému uložil povinnost nahradit ve prospěch žalobkyně náklady řízení v částce 66 608,65 Kč k rukám právního zástupce žalobkyně v třídenní lhůta splatnosti po nabytí právní moci uvedeného rozsudku (výrok II) a ustanovenému zástupci žalovaného, advokátovi Mgr. Jiřímu Šůrovi, přiznal odměnu a náhradu hotových výdajů ve výši 44 044 Kč, která mu má být vyplacena z účtu Okresního soudu v Chrudimi (výrok III).
2. Předmětem tohoto řízení byly nároky žalobkyně vycházející z tvrzení o neplnění povinností žalovaného ze smlouvy o úvěru ze stavebního spoření, kdy nejméně od října 2014 žalovaný řádně nesplácel úvěrové splátky, v důsledku toho došlo k zesplatnění poskytnutého úvěru k 28. 2. 2015 se lhůtou k úhradě zesplatněné částky úvěru a s tím spojeného příslušenství nejpozději do konce března 2015.
3. Soud prvního stupně předně s ohledem na sjednané podmínky úvěru a dále pak s přihlédnutím k přehledu splátek dospěl k závěru, že žalovaný úvěr řádně nesplácel nejméně od října 2014, přičemž následné zesplatnění k 28. 2. 2015 je v souladu s článkem XI úvěrových podmínek, opravňujících žalobkyni k zesplatnění úvěru v případě, kdy je dlužník v prodlení s úhradou nejméně dvou splátek. Žalovaný přitom věděl, že žalobce chce úvěr zesplatnit, snažil se jej od tohoto kroku odradit žádostí o odklad z 20. 2. 2015, avšak pokud žalobkyně této žádosti nevyhověla, dlužnou část úvěru zesplatnila, jednala v souladu se smlouvou a s úvěrovými podmínkami.
4. Soud prvního stupně rovněž neuznal procesní obranu žalovaného ve formě pokusu o zápočet částky 400 000 Kč z titulu náhrady škody, která měla vzniknout snížením příjmů žalovaného v důsledku neochránění jeho bankovního účtu před napadením, resp. nefunkčností přístupové bankovní aplikace. Tuto procesní obranu soud prvního stupně odmítl jednak tím, že bankovní účet nevedla žalobkyně, ale Česká spořitelna, a.s., jako právní subjekt od žalobkyně odlišný, přičemž možnost zápočtu neumožňuje ani blízkost žalobkyně a České spořitelny, resp. vztah ovládající a ovládané osoby, a ani odkaz na ust. § 2914 o.z.
5. Námitku zápočtení soud prvního stupně odmítl i s poukazem na ust. § 1987 odst. 2 o.z. proto, že žalovaným použitá pohledávka k zápočtení je nejistá, resp. neurčitá. Žalovaný totiž netvrdil obranný nárok v podobě, která by umožňovala dospět k závěru o jeho oprávněnosti. Bez dalšího doplnění a upřesňování tvrzení a zejména bez širšího dokazování, by nebylo možno vyhodnotit jeho opodstatněnost. Odmítl proto z tohoto důvodu vést v tomto směru další dokazování, žalobě vyhověl a žalobkyni přiznal náklady řízení.
6. Proti tomuto rozsudku, a to výslovně proti výroku pod body I a II se žalovaný včas odvolal, zpochybnil správnost uvedeného rozsudku ve snaze zamítnutou žalobu. Namítal, že soud prvního stupně provedl neúplné dokazování, odmítl se zabývat jím uplatněnou námitkou o zápočtení vzájemných pohledávek, odmítl názor soudu prvního stupně o tom, že jeho pohledávka je nejistá a neurčitá. Zápočtení pak podle jeho přesvědčení nebrání ani to, že škodu způsobila Česká spořitelna, a.s. a pohledávku z úvěru má formálně žalobkyně, neboť žalobkyně je dceřinou společností České spořitelny, a.s. Česká spořitelna, a.s. žalobkyni plně ovládá, poskytnutí úvěru bylo ostatně podmíněno sjednáním pojištění právě u České spořitelny, a.s. a bylo s ohledem na spravedlivé uspořádání vztahů namístě, aby možnost zápočtení pohledávky žalovaného za Českou spořitelnou, a.s. bylo umožněno.
7. V průběhu odvolacího řízení žalovaný ještě upřesnil své uplatněné námitky, proti nikoliv řádně v souladu se smlouvou a zákonem realizovanému zesplatněním tím, že nebyla splněna podmínka dvou dlužných měsíčních úvěrových splátek, a to i s přihlédnutím k tomu, že podle platební historie je potřeba přihlídnout i k těm splátkám, které nebyly realizovány v plné výši.

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED].

8. Žalobkyně považovala rozsudek soudu prvního stupně za správný a navrhovala jeho potvrzení. Odkázala současně na celou řadu výzev zasílaných žalovanému o dlužných úvěrových splátkách, a to včetně výzev za říjen, listopad a prosinec 2014.
9. Odvolací soud projednal odvolání žalovaného, přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně v odvoláním napadených výrocích pod body I a II a dospěl k následujícím závěrům.
10. Předně se odvolací soud zabýval otázkou, zda žalobkyně řádně, tedy zejména v souladu se smlouvou a smluvními podmínkami, zesplatnila úvěr, a to z toho pohledu toho, zda byly naplněny předpoklady zesplatnění podle článku XI, bod 1, písm. b/ úvěrových podmínek. Již soud prvního stupně na toto ustanovení odkázal, a to v té části, že k zesplatnění mohlo dojít v případě, že se dlužník ocitl v prodlení splacení více než dvou splátek úvěru ze stavebního spoření, či plateb závazků z překlenovacího úvěru, anebo jedné uvedené splátky či platby po dobu delší než tři měsíce i přesto, že byl na prodlení písemně upozorněn. Toto ustanovení počítá s dvěma variantami, přičemž první variantou je situace, kdy je dlužník v prodlení splacení více než dvou splátek úvěru ze stavebního spoření. Soud prvního stupně ve svém rozsudku správně poukázal na platební historii žalovaného při splácení úvěrového vztahu. K jeho odůvodnění lze doplnit, resp. upřesnit, že žalovaný zářiovými platbami v roce 2014 v částkách 2 356 Kč, 200 Kč a 284 Kč splatil dlužnou část úvěru z předchozího období a již za září i přes uvedené platby se ocitl v dluhu v částce 2 556 Kč. Pokud pak následně v říjnu a listopadu nezaplatil ničeho, ocitl se v prodlení s více než dvěma splátkami úvěru. Pokud pak žalovaný dne 31. 12. 2014 zaplatil částku 2 840 Kč, tak tuto částku bylo třeba podle článku V, bod 5 úvěrových podmínek započíst nejprve k úhradě jistiny po splatnosti, tedy za dlužnou splátku za měsíc září a částečně za měsíc říjen, ve výsledku ale byl žalovaný nadále v prodlení s více než dvěma měsíčními úvěrovými splátkami, a to za listopad a prosinec 2014, a část měsíce října 2014. Žalobkyně žalovaného opakovaně na dlužné splátky upozorňovala, a to v říjnu, listopadu i prosinci 2014, a pokud pak následně dne 31. 1. 2015 vyzvala žalovaného k úhradě celkově dlužné částky 11 576 Kč a s marným uplynutím lhůty pro zaplacení této částky spojila zesplatnění úvěru k 28. 2. 2015, šlo o jednání v souladu s úvěrovou smlouvou a s úvěrovými podmínkami.
11. Žalovaný nemohl být úspěšný se svojí obranou odkazující na dílčí platby úvěrových splátek v některých měsících, neboť tyto dílčí platby byly započítávány na dříve splatné splátky, a současně, a to především, v měsíci říjnu a listopadu nebyly realizovány žádné platby.
12. Soud prvního stupně se také správně odmítl zabývat procesní obranou žalovaného ve smyslu § 98 o.s.ř., tedy namítaným zápočtem jeho pohledávky za Českou spořitelnou, a.s. Důvody, pro které tak soud prvního stupně postupoval, odvolací soud sdílí, považuje je za správné a je možné na ně pro stručnost v zásadě odkázat.
13. Lze v tomto směru při výkladu ust. § 1987 odst. 2 o.z. za použití závěrů z rozsudku Nejvyššího soudu ČR ve věci 31 Cdo 684/2020 a na něj vázící se bohatou judikaturu navázat tím, že smyslem a účelem vykládaného ustanovení je ochrana věřitele pasivní pohledávky před tím, aby dlužník pasivní pohledávky zabránil jejímu uspokojení, či toto uspokojení oddálil jednostranným zápočtem své sporné (nejisté či neurčité) pohledávky za věřitelem pasivní pohledávky, a dosáhl toho, že místo uspokojení pasivní pohledávky bude stranami veden spor o existenci a výši aktivní pohledávky. Nejistou nebo neurčitou ve smyslu vykládaného ustanovení je v zásadě právě pohledávka likvidní, tj. pohledávka, která je co do základu, anebo výše sporná (nejistá), a jejíž uplatnění vůči dlužníku (věřiteli pasivní pohledávky) formou námítky zápočtení vyvolá, namísto jednoznačného, tj. oběma dotčenými stranami akceptovaného zániku obou pohledávek (v rozsahu, v jakém se kryjí) spory o existenci či výši aktivní pohledávky. Aktivně započítávaná pohledávka nebude jistá a určitá ve smyslu § 1987 odst. 2 o.z. zpravidla tehdy, jeví-li se aktivní pohledávka jako objektivně sporná, tj. má-li žalobce proti této pohledávce relevantní věcné argumenty a vyžaduje-li zjištění (prokázání) této pohledávky co do důvodu nebo výše rozsáhlejší či složitější dokazování, jež by vedlo k neúměrnému prodloužení řízení o žalobou uplatněné

(pasivní) pohledávce. Za nejistou či neurčitou lze aktivní pohledávku považovat zpravidla jen tehdy, je-li míra nejistoty ohledně ní vyšší, než je tomu v případě pasivní pohledávky.

14. Vycházejí z uvedených úvah lze připomenout, že žalobkyně v této věci žádá o zaplacení zesplatněného úvěru, a tento její požadavek je založen na relativně jednoduchém, přehledném a listinami prokazatelném okruhu skutečností, tedy na písemně uzavřené smlouvě, písemných úvěrových podmínkách, na platební historii, event. pak na listinách obsahujících výzvy, resp. zesplatnění. To vše z období roku 2014 resp. 2015. V tomto směru ani sám žalovaný nezpochybňuje skutkové okolnosti tohoto případu, zpochybňuje naplnění předpokladů pro zesplatnění, odlišně hledí na jednotlivé splátky a řešení otázky, s jakými splátkami se ocitl v prodlení a zda tyto dlužné splátky odůvodňovaly zesplatnění.
15. Oproti tomu za žalovaným započítávaná pohledávka je postavena na argumentaci o tom, že Česká spořitelna, a.s. neochránila bankovní účet žalovaného, že v důsledku toho nemohl žalovaný realizovat zcela, nebo alespoň z části, platební příkazy, kdy tu platební příkazy neodešly, v důsledku toho se ocitl i v úvěrovém vztahu s žalobkyní v prodlení, následně pak v platební neschopnosti, potažmo v insolventi. Takto poskytnuté odůvodnění je zcela zjevně nedostatečné, zjevně by muselo být doplněno o konkrétnější tvrzení, jaký účet žalovaného Česká spořitelna vedla, že na tomto účtu měl žalovaný dostatek finančních prostředků, že v konkrétní okamžik zadal platební příkaz, že tento platební příkaz nebyl Českou spořitelnou, a.s. řádně realizován, a to ať už pro neochránění tohoto peněžního účtu před hackerskými útoky, anebo vlivem porušení jiné povinnosti České spořitelny, současně že šlo o stav nikoliv přechodný, ale trvalý, a to znemožňující žalovanému po delší dobu neplnit své finanční závazky. Zjevně totiž nešlo o trvalý stav, neboť z platební historie žalovaného vyplývá, že ke konci prosince 2014 se podařilo žalovanému (alespoň dílčí) platbu zrealizovat, a tudíž pokud by měl v té době dostatek likvidních prostředků, mohl provést úhradu nejen jedné měsíční splátky, ale i předchozích dlužných splátek na měsíce říjen a listopad 2014. Žalovaný by konečně musel specifikovat výši vzniklé škody a alespoň v rovině tvrzení by musel popsat, jak tak vyčíslená škoda souvisí s nějakým konkrétním škodním jednáním České spořitelny.
16. Vedle toho ovšem ale žalovaný uplatňuje započtení i argumentem o vzniku nemajetkové újmy spočívající v tom, že Česká spořitelna, a.s. pochybila tím, že poskytla soudní exekutorce [REDAKCE] údaje z účtu žalovaného nad rámec zákonných oprávnění, a tyto údaje pak byly následně zneužity. Opětovně v tomto směru se jedná pouze o velmi kusé námitky, žalovaný nepřichází s žádným vyčíslením nemajetkové újmy, jednotlivé dílčí nároky neodděluje, specifikuje je dohromady minimální částku 400 000 Kč a započítává tyto pohledávky jen do výše pohledávky pasivní, uplatněné žalobkyní vůči žalovanému.
17. Nemůže být pochyb o tom, že pohledávka žalovaného, jako pohledávka aktivní, by vyžadovala nejen rozsáhlejší doplnění tvrzení (důsledkem je neurčitost pohledávky), ale následně pak rozsáhlejší dokazování (důsledkem je nejistota pohledávky), a bylo by skutečně v rozporu se smyslem a účelem ust. § 1987 odst. 2 o.z., aby takové započtení bylo přípustné, a tím by pak došlo k oddálení přisouzení relativně jednoduše prokazatelné pohledávky žalobkyně vůči žalovanému, navíc pohledávky dávno splatné (k jejímu projednání a přiznání nemohlo dojít dříve pro překážku v podobě běžící insolvence žalovaného, kdy navíc právě pro přístup žalovaného nedošlo ke schválení oddlužení a insolvenční řízení bylo zastaveno).
18. Rozsudek soudu prvního stupně proto z výše uvedených důvodů odvolací soud považuje za správný, a jako takový jej také v napadených výrocích pod body I a II podle § 219 o.s.ř. potvrdil.
19. Protože žalobkyně byla v odvolacím řízení úspěšná, náleží jí podle § 224 odst. 1 ve spojení s § 142 odst. 1 o.s.ř. právo na náhradu nákladů odvolacího řízení, a to za 2 úkony právní služby, tedy vyjádření k odvolání žalovaného a účast na soudním jednání v účtované částce 2 x 6 980 Kč podle § 8 odst. 1 ve spojení s § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, dále 2 paušálních náhrad hotových výdajů podle § 13 po 300 Kč, to vše zvýšené o DPH. Celkově tedy 17 618 Kč. Povinnost k této náhradě byla stanovena v třídní lhůtě splatnosti podle § 160 odst. 1 o.s.ř. k rukám advokáta žalobkyně podle § 149 odst. 1 o.s.ř.

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDAKCE].

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není odvolání přípustné. Dovolání by bylo přípustné za splnění podmínek podle § 237 o.s.ř., a to ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozsudku s tím, že dovolání by bylo třeba podat u soudu prvního stupně.

Pardubice 8. října 2024

Mgr. Jan Ducháček v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje [redacted].